

klasse

VOOR OUDERS

De dag van *Sonja* (34) hangt af van het humeur van zoon *Stef* (12). Misschien valt het vandaag best mee. Maar meestal loopt ze op de toppen van haar tenen.

Stef is soms één grote smoel.

Dan smijt en schopt hij. Als hij niet naar Jerry Springer mag kijken. Als de soep niet lekker is. Of als Sonja hem wil vertellen wat ze voelt. Ze durft er met niemand over praten. Sonja wordt mishandeld.

Buitenlands onderzoek toont aan dat in één op tien gezinnen kinderen hun ouders mishandelen. Ze zijn brutaal, treiteren, schelden, dreigen of gaan zelfs **schoppen** en slaan. Ze doen hun ouders met opzet pijn. Meestal zijn moeders het slachtoffer, de zonen de daders. In 4 % van de gezinnen zouden jongens ernstig geweld plegen tegenover hun moeder. In 2 % is de vader het slachtoffer. Voor Vlaanderen is er geen onderzoek. Maar specialisten vermoeden wel dat deze cijfers ook hier kloppen. In meer dan 100.000 Vlaamse gezinnen worden ouders mishandeld door hun kinderen.

Oudermishandeling kan in elk gezin voorkomen: als niemand nog zijn plaats kent in het gezin, als er geen regels zijn of als geweld ook voor ouders een oplossing is voor problemen. Mishandelde ouders praten liever niet over de veel te grote smoel van hun kind. Ze voelen zich schuldig en niet geslaagd in de opvoeding. Ze **zwijgen** en lijden in stilte. Oudermishandeling oplossen gaat heel moeilijk omdat het soms beetje bij beetje erger is geworden en ouders er veel te laat mee naar buiten komen. Voorkomen is veel gemakkelijker. Kinderen warmte geven, maar ook verantwoordelijkheid en structuur bijvoorbeeld. Als uw kinderen u nog even loslaten, grijp dan naar pagina 4.

ALS LEREN MOEILIK GAAT p. 2-3

STEF MISHANDELT ZIJN OUDERS p. 4-5

GRATIS NAAR TUINEN MET KLASSE p. 8

Ieder kind heeft wel eens een probleem op school. Toch kan één op vijf kinderen in de basisschool niet mee als hij geen speciale aandacht krijgt. Ze hebben dyslexie, stotteren, zijn hyperkinetisch, hebben aandachtsstoornissen... Soms komen er nog eens andere problemen bij: faalangst, schoolmoeheid, gebrek aan zelfvertrouwen...

«JE GERAAKT

2

Er is een probleem:

KIJK EENS OVER DE HAAG

Hoe klein het probleem ook is, een belangrijke stap is het contact met de leerkracht. Het probleem minimaliseren («Het komt wel goed, wacht maar af») heeft geen zin. Het overbektoneven (streng zijn, straffen, besculdigen) evenmin. Het kind moet het gevoel krijgen dat zijn ouders en leerkrachten hem begrijpen, dat het zijn schuld niet is en dat men wel beseft dat hij zijn best doet. Vraag welke extra aandacht of hulp hij op school kan hebben.

Wat doen leerproblemen met ouders?

- Ouders zijn ontgoocheld en verdrietig, hun verwachtingen worden niet ingelost.
- Ze zitten met een schuldgevoel: wat hebben zij fout gedaan?
- Ouders zijn hulpeloos en gaan op zoek naar waarom hun kind leerproblemen heeft.
- Ouders verwerken het probleem ieder op hun manier. Dat kan spanningen in het gezin meebrengen.

Enkele wegwijzers

- Schaam u niet en voel u niet schuldig. Leerproblemen zijn niet de schuld van iemand (niet van uw kind, niet van de school, niet van u).

- Praat over het probleem met de andere leden van het gezin.
- Neem regelmatig de tijd om alles rustig te overlopen en te overdenken.

3

Overleg met de school:

VRAAG DE WEG

Als uw kind een leerprobleem heeft, mag de school dat niet toedekken («Het komt wel in orde»). De verschillende leerkrachten van uw kind, de taakleerkracht in de basisschool, de PMS-werker, directeur, klasleraar hebben ieder hun eigen deskundigheid, hun eigen inbreng. Dit moet leiden tot overleg. Heel wat scholen volgen leerlingen systematisch op met een leerlingvolgsysteem. Dat betekent dat ze leer- of andere problemen bij kinderen vlug signaleren. Wat loopt er fout? Waarom? Wat kunnen we als school bieden aan dit kind en de ouders? Dergelijke vragen moet een school zich stellen. De school is er voor het kind en niet omgekeerd.

1

U vermoedt een probleem?

DOODLOPENDE STRAAT

Ouders merken vaak zelf dat hun kind het schoolwerk niet goed aanpakt, niet aan kan, met zijn kop tegen de muur botst. Ze proberen hun kind te helpen (zijn streng, moedigen aan, oefenen samen, geven tips...) of kijken over het muurtje: ze vergelijken met andere kinderen van het gezin of van de klas. De kinderen voelen zelf aan dat er iets misgaat.

Wat doen leerproblemen met uw kind?

- Uw kind wordt onzeker, opstandig, ongelukkig.
- Hij voelt zich schuldig omdat hij niet meer voldoet aan de verwachtingen van de leerkrachten, ouders, grootouders.
- Hij verliest het geloof in zichzelf: «Ik kan niks».
- Hij kan agressief worden, zichzelf afsluiten of buikpijn krijgen.

Enkele wegwijzers

- Maak van uw kind geen zondebok: hij is niet de oorzaak van alle ellende.
- Stimuleer hem in wat hij goed kan: turnen, muziek maken, voetballen...
- Zorg thuis voor evenwicht tussen ontspanning en inspanning: doe hem niet té veel leren.

- Hier liggen 50 gratis exemplaren van «Wij zijn niet dom», praktische tips van en voor leerlingen met leerstoornissen van Pamela Maniet-Bellermann. Het boek kost 850 fr. Wie een briefje stuurt met het leerprobleem van zijn kind, maakt kans om een exemplaar te winnen. Stuur uw brief naar Klasse voor Ouders (NIET DOM) - Consciencegebouw, lokaal 5A20 - Jacquainlaan 165 - 1210 Brussel.
- Ouders met normaal begaafde kinderen met leerproblemen kunnen altijd terecht bij Sprankel. Deze vereniging brengt ouders in contact met elkaar en biedt ondersteuning. Het boekje «Leerproblemen bij je kind, zoek een oplossing tot je er een vindt» kost 200 fr. (zonder verzendingkosten) en kan u bestellen bij Sprankel - Bevrijdingslaan 88 - 3665 As - tel 089-65 62 62 - fax 089-65 01 53.
- Via de participatieraad of schoolraad kunnen ouders met leerkrachten en directie overleggen. Komt elk kind op school aan zijn trekken? Is er genoeg aandacht voor kinderen met leerproblemen? Een aandachtspunt voor de volgende vergadering?

Leren wordt als een **doolhof**, thuis en op school: kinderen vinden de weg niet, lopen met het hoofd tegen de muur, keren op hun passen terug. Ook hun ouders weten vaak niet wat ze moeten doen of waar naartoe. Ze zitten vast met hun gedachten en gevoelens. Toch is er een weg die kan helpen. Volgt u mee?

ER WEL UIT

5 Uw kind wordt geholpen:

HOE GERAAK IK HIER UIT?

Hou de communicatie met de school open: blijf praten en blijf luisteren (wat zijn de vorderingen, hoe reageert het kind op de aanpak, hoe voelt hij zich erbij, groeit zijn zelfvertrouwen?).

Gevolgen van de leerproblemen op het gezin:

- Het kind met leerproblemen krijgt meer aandacht in het gezin (dan andere kinderen, dan de partner).
- Andere kinderen moeten zelfstandiger functioneren (krijgen minder aandacht).
- Ouders schamen zich en vermijden het contact met anderen.
- Hulp buiten de school (logopedist, orthopedagoog...) zorgt voor extra-belasting (financieel en praktisch).
- Het kind met leerproblemen voelt zich benadeeld: waarom moet hij extra oefeningen maken en mag hij niet buiten spelen of tv kijken?

Enkele wegwijzers

- Zorg dat uw extra-hulp niet tot spanning leidt, blijf op de eerste plaats ouder. Maak het rustig en veilig thuis. Dat komt ten goede aan alle kinderen (met of zonder leerproblemen).
- Leerproblemen mogen het gezin niet overheersen. Maak tijd, maar stel tegelijkertijd grenzen aan je beschikbaarheid.
- Praat in het gezin over de leerproblemen en de gevolgen. Praat niet altijd over het kind, maar ook met uw kind.
- Zoek steun bij andere ouders van kinderen met leerproblemen.
- Blijf ondanks alles het kind zien, met al zijn goede en minder goede kanten. Hij moet zich blijven goed voelen.

4

Een actieplan:

ER IS EEN UITWEG

Na een gesprek met de school en overleg binnen de school komen ouders en leerkrachten tot een actieplan.

- Wat kan de school doen, wie doet het en wanneer? (Extra oefeningen, hulpmiddeltjes in de klas...)
- Wat kunnen de ouders doen? (Wat kan het gezin aan?)
- Welke extra hulp zoeken we buiten de school? (Het PMS/CLB, logopedist, kinderarts, Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg...) Overleg en samenwerking met ouders en school is ook hier nodig.
- Wanneer zien we elkaar terug? (Hoe loopt het plan, moeten we niet bijsturen?)
Bij zo'n actieplan staan twee vragen centraal.
  - Hoe blijven we het kind motiveren?
  - Hoe zorgen we ervoor dat het kind zich goed blijft voelen?

6

Na de hulp:

STAAR JE NIET BLIND

- Hou de communicatie met de school open.
- Verwacht geen wonderen van welke behandeling dan ook. Sommige leerproblemen (dyslexie of dyscalculie bijvoorbeeld) kan je niet zomaar oplossen. Je kan het kind wel een aantal middelen aanbieden waarmee hij zichzelf kan behelpen.
- Hou alle verslagen en attesten bij, vraag de school een verslag te maken over de eindsituatie. Leg die ook voor als het kind naar een ander jaar of een andere school gaat.
- Blijf uw kind positief stimuleren.

UIT

Deze tekst kwam tot stand in samenwerking met PMS-medewerkers.

«Ik herinner me niet hoe het begonnen is. Ik zag Toby doodgraag. Hij was geen gemakkelijke jongen, maar hij kon me zo rond zijn vinger winden. Ik weet nog hoe hij als driejarige reeds met zijn voeten op de grond stampte en riep Ik wil en Geef mij.»

«Toby (13) is hi

Nu is hij 13. Als hij zijn zin niet krijgt, slaat en gooit hij, pest Hij domineert alles wat ik doe of denk. Ik ben aan handen en voeten gebonden. Durf het huis niet meer uit. Schaam mij. Voel me schuldig.» (Agnès, 36)

Ik laat me niet op mijn kop zitten

Tine, moeder van Sofie (7) en Sven (5), loopt met een rood hoofd door het warenhuis. Haar karretje ligt vol dure prullen en snoep die ze niet nodig hebben. Zo gaat het nu elke keer. Sofie en Sven zeuren en roepen tot ze toegeeft. «Kariens moeder koopt altijd...Alle kinderen van de klas krijgen...Ik wil ik wil ik wil...»

Ouders willen dat hun kinderen het goed hebben. Maar wie zijn kind altijd positieve aandacht geeft, los van het feit of zijn gedrag nu goed is of niet, verwent zijn kind. Ouders geven het kind wat hij wil om van zijn driftbuien of scènes verlost te zijn. Of ze willen niet dat hun kind minder heeft dan de klasgenoten. Of ze voelen zich schuldig omdat ze te weinig aandacht en tijd kunnen geven. Gescheiden ouders willen vaak de gunst van het kind afkopen. Een ziek kind wordt vaak uit medelijden verwend. Het helpt allemaal om ze even zoet te houden. De grote problemen komen dan maar voor vanaf de puberteit. Ouders hebben een lange tijd alle dromen van hun kind kunnen vervullen, maar dan komen er eisen en wensen waar ze niet kunnen aan voldoen. Ouders klagen dat ze niks meer te zeggen hebben. Hun kind aanvaardt geen regels en grenzen meer. Hij heeft er nooit mee leren leven. Met woedeuitbarstingen tracht hij zijn ouders op de knieën te krijgen.

Waarom ik?

«Huiswerk klaar?»

«Nee.»

«Waarom zetten jullie de tv dan aan? Je weet: eerst huiswerk, dan pas tv.»

«Van papa mogen we wel kijken.»

Oudermishandeling komt niet vaker voor in eenoudergezinnen of gezinnen waar ook moeder uit werken gaat. Meestal zijn beide ouders aanwezig, maar vader is dikwijls een grijze figuur die zich afzijdig houdt bij de opvoeding. Hij is bijna nooit beschikbaar en veel van huis weg. Vaak is er tussen vader en moeder weinig eensgezindheid over de manier van opvoeden. En dat voelen de kinderen. Soms zit geweld ook ingebakken in de omgangsvormen thuis. Kinderen zien ruzies tussen hun ouders, vechtpartijen en leren zo dat geweld de normale gang van zaken is. Als ze ervaren dat geweld succes heeft, imiteren ze het.

Meestal is moeder het slachtoffer van de mishandeling. Zij is vaak heel vergevingsgezind. Een lief woord of een vriendelijk gebaar van het kind is genoeg voor haar om alles weer te vergeten.

Hij lapt alles aan zijn laars

Een gezin is als een voetbalveld. Als een kind buiten de lijnen gaat, zou iemand hem moeten terugfluiten. Er zijn spelregels en ouders zorgen ervoor dat die worden nageleefd. Binnen het veld is er plaats voor zelfstandigheid, voor verantwoordelijkheid, voor vrijheid. Ouders stellen eisen, hebben bepaalde verwachtingen. Kinderen krijgen grenzen en zekerheden. Het leven is eenvoudiger met die witte lijnen.

Soms vervagen de grenzen in een gezin. Als dat vaak gebeurt of als de grenzen wegvallen, dan blijft een kind onzeker achter en wordt hij bang. Bovendien moet hij zich soms kunnen afzetten tegen die grenzen. Dat maakt deel uit van zijn groeiproces. Als hij echter niets heeft om zich tegen af te zetten, verliest hij het noorden. Hij raakt het respect kwijt voor zijn ouders of gaat een machtsstrijd met hen aan. Hij verwijt hen al zijn frustraties. Kinderen die hun ouders mishandelen zeggen vaak: «Ze hadden maar eerder moeten ingrijpen, ze hebben het te ver laten komen.»

Wil u meer lezen over oudermishandeling?

- *Monsters van kinderen, draken van ouders* – Mirjam Schöttelndreier – De Balie, Amst. – 490 fr.
- *In de bibliotheek vindt u boeken over opvoeden onder het nummer 433 (trefwoord: opvoeden)*
- *Ook Klasse voor Jongeren besteedt deze maand aandacht aan oudermishandeling. Het vertrekpunt voor een interessant gesprek thuis?*

Dit artikel kwam tot stand in samenwerking met ontwikkelingspsychologe Ingrid PONJAERT

er de baas

en bedreigt hij ons.

Ik houd mijn mond

In een gezin houdt iedereen van elkaar. Ouders en kinderen zouden hun handen in het vuur steken voor elkaar. Rozengeur en maneschijn. En als de realiteit anders is? Als ouders door hun kinderen worden mishandeld, zwijgen ze liever. Ze houden hun kind een hand boven het hoofd. Zo beschermen ze ook zichzelf: **er is niks aan de hand**. Het laatste wat ze willen horen zijn beschouwingen over ideaal ouderschap. Ze zijn bang voor het misprijzen van anderen en ze voelen zich zelfs schuldig voor wat er gebeurt: «Ik ben niet geslaagd in de opvoeding van mijn kind, dus ik ben een nul.» Oudermishandeling blijft zo een taboe en de slachtoffers zijn vaak veroordeeld tot eenzaamheid.

- Slachtoffers van oudermishandeling kunnen terecht bij het PMS/CLB van de school, een Comité voor Bijzondere Jeugdzorg, een Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg of een Centrum voor Ambulant Welzijnswerk in de buurt.
- De zelfhulpgroep «Wat Nu?» tracht ouders op te vangen die door het gedrag van hun kind in een isolement zijn geraakt. U bereikt «Wat Nu?» op het nummer 02-460 39 24 (maandag- en dinsdagvoormiddag, andere dagen na 16 u.) Regionale contactpersonen 03-663 52 11 (Antwerpen), 02-460 39 24 (Brabant), 016-69 98 81 (Limburg), 050-35 99 02 (Oost- en West-Vlaanderen)

Stevige structuur

Zijn uw kinderen kleine tirannetjes die hun zin altijd doordrijven? Voorkomen begint lang voor er sprake is van mishandeling. Wat kunnen ouders doen?

- Kinderen zijn niet van chocolade. Ouders mogen best iets van hen **verwachten**. Geef kinderen een aantal verantwoordelijkheden, aangepast aan hun leeftijd.
- Ouders zijn geen boemannen als ze verwachten dat een kind zich houdt aan een aantal **normen en waarden**. Een kind heeft structuur nodig. *Nee* zeggen tegen kinderen is even belangrijk als *ja* zeggen.
- Het gezag in een gezin ligt zowel bij vader als bij moeder. Zij zijn **consequent** en **solidair** ouder. Ook vader toont interesse voor bijvoorbeeld de emoties van zijn kinderen. Moeder 'offert' zich niet op voor haar gezin.
- Ouders zijn bereid zichzelf voortdurend **in vraag te stellen** en bij te sturen waar nodig. Koppig vasthouden aan eigen gelijk, helpt ook niet.
- Problemen in het gezin zijn **bespreekbaar** voor ze tot uitbarsting komen. Op tijd met elkaar praten: ouders én kinderen samen, ook over wat ze voelen.

Ik heb het niet meer in de hand

Alle kinderen zijn wel eens agressief tegen ouders. Als een kind zich plots opvallend gewelddadig gedraagt, is er iets grondig mis. Op school of elders. Oudermishandeling gebeurt niet plots. Het begint met brutaliteit en dreigen. Wat later maakt een kind voorwerpen kapot waarvan hij weet dat zijn ouders ze mooi of belangrijk vinden. Opzettelijk. Of hij steelt ze. Later wordt het dreigen, schoppen en slaan. Meestal komt oudermishandeling voor het eerst echt tot uiting als het kind (meer jongens dan meisjes) 12 of 13 jaar is, soms al op 6 jaar. Dan wordt het stapje voor stapje erger. Veel daders komen voor de buitenwereld **heel lief** en allesbehalve gewelddadig over. Ze bekladden hun ouders, zetten verhalen op die niet bestaan en trekken zo de aandacht. Vandaar ook dat de omgeving mishandelde ouders niet gelooft. «Hoe kan zo'n lief kind zoiets doen?», zeggen mensen dan.

OUDERMISHANDELING UITGETELD

(percentage van gezinnen waar ouders worden mishandeld)

	geweld (dreigen, brutaliteiten...)	ernstig geweld (slaan, schoppen...)
zoon is dader	tegenover moeder: 11% tegenover vader: 8%	tegenover moeder: 4% tegenover vader: 2%
dochter is dader	tegenover moeder: 9% tegenover vader: 4%	tegenover moeder: 5% tegenover vader: 0%

Uit buitenlands onderzoek blijkt dat ongeveer 10 % van de ouders door hun kinderen ernstig wordt mishandeld. Moeders zijn het vaakst slachtoffer. De zonen zijn meestal de daders. Volgens specialisten zouden de cijfers ook opgaan voor Vlaanderen.

Leraar Jan Vanherck

«Op de ouderavond in september was de klasleeraar van ons Sara echt een openbaring. Je merkt onmiddellijk dat Jan Vanherck een eerlijk en leuk mens is, dat hij persoonlijk betrokken is bij de leerlingen. Hij is als een vader voor hen, iets wat ze ook in het eerste jaar secundair onderwijs nog erg waarderen. Tijdens

de middagpauze maakt hij tijd vrij om de leerlingen afzonderlijk in 'audiëntie' te ontvangen. Dan bespreekt hij grote en kleine problemen of zegt gewoon even hoe goed de leerling zijn best doet. Jan maakt **het verschil**. Precies daarom wil ik hem graag in de bloemen zetten.» Dat schrijft ouder Lydia Reynders. Redenen genoeg voor Klasse om de les Latijn even op haar kop te zetten en Jan Vanherck tussen de nominatief en datief ook nog in de bloemen.

«Ik ben niet de enige leerkracht die bloemen verdient», zegt hij blij. «Ik doe mijn werk graag goed. Een leraar moet zijn vak goed brengen, boeiend en gevarieerd. Maar ook met leertips, evaluatiemomenten en vlugge feedback. Vandaag een toets, morgen de cijfers en de verbetering. Maar je moet ook duidelijkheid scheppen zodat de leerlingen weten waar ze aan toe zijn: waar willen we naartoe, wat moet je kennen, wat verwacht ik van je, tegen wanneer... Een leerling apprecieert niet boven alles of je jong van hart, grappig en dynamisch bent, maar wel de duidelijkheid die je biedt. Een leraar moet een strenge vader zijn. Hij moet samen afspraken maken, die afspraken zelf respecteren en ze doen respecteren. Maar hij is ook gemoedelijk, vol begrip. En met wat humor gaat het allemaal een beetje makkelijker. Nee, niet lachen mét, maar écht samen lachen. Gewoon zoals nu, met de bloemen. Leuk toch?»

Elke week zet Klasse een leerkracht in de bloemen. Kent u een leerkracht die het verschil maakt? Stuur een brief met naam en waarom u hem of haar bloemen wil geven naar Klasse voor Ouders (BLOEMEN VOOR) - Consciencegebouw, lokaal 5A20 - Jacquainlaan 165 - 1210 Brussel. Er zijn al véél meer kandidaten dan er weken zijn in een jaar, maar je weet maar nooit!

HET EI

Leren leren in 10 minuten

«Wat we als ouders nog steeds vaststellen is dat kinderen na zes jaar secundaire school niet in staat zijn de meest efficiënte studiemethode te hanteren. Kan dit verholpen worden door de leerkrachten van het secundair aan te sporen om de laatste tien minuten van hun les te besteden aan leren studeren?»

(Myriam Singelyn, ouder)

«Het is al een eerste stap natuurlijk, maar zeker niet voldoende. Leerlingen gaan raadgevingen pas opvolgen als ze daar ook voor worden beloond. Een leerling zal meer met inzicht gaan studeren als er op de toets ook inzichtsvragen komen. Een school die iets wil bereiken op het vlak van leren leren moet dus ook haar huiswerk- en toetsenbeleid hierop afstemmen.

Je kan niet veel bereiken als je alleen maar de laatste tien minuten van de les aan leren studeren besteedt. Dat is te kunstmatig, dat **werkt niet**. Er zijn tijdens de les zoveel momenten waarop je kan inspelen om kinderen te tonen hoe ze de leerstof thuis kunnen verwerken. Kinderen leren voortdurend in de klas. Dat is dan ook de beste plaats om kinderen leervaardig te maken. Als ze daar de kans krijgen om zelfstandig te leren werken, na te denken over hun aanpak bij een opdracht, problemen op te lossen enz... zijn ze het best voorbereid om die vaardigheden ook thuis toe te passen. Om effectief te zijn moet leren leren meer zijn dan leren studeren.»

(Ivo Engelen, pedagoog)

Ivo Engelen is auteur van «Leren leren, thuis en op school». 50 exemplaren van dat boek wachten hier op een eigenaar. Schrijf een briefkaart naar Klasse voor Ouders (LEREN LEREN) - Consciencegebouw, lokaal 5A20 - Jacquainlaan 165 - 1210 Brussel. Het boek is uitgegeven bij Garant en in de handel verkrijgbaar voor 240 fr. Misschien krijgt u het weldra gratis.

2 Voor 20.000 fr. vakantie

Meer dan 1700 wakkere ouders stuurden hun kaartje binnen met het antwoord op de quizvraag uit het januari-nummer. Het antwoord was *schoolmoe*. *Marlies Vens* uit *Wakken* is de gelukkige winnaar van een vakantiebon van 20.000 fr. Zij kan op krachten komen in een arrangement naar keuze uit de brochure «Vlaanderen Vakantieland». We spelen opnieuw voor zo'n vakantiebon. Deze maand zoeken we een negenletterwoord. 4 % van de kinderen tussen 6 en 12 lijdt eraan. Naar verluidt nog meer volwassenen.

De eerste letter is de eerste letter van de staatsvorm in België waarbij het volk (via vertegenwoordigers) zichzelf regeert.

De tweede, vijfde en negende letter is de eerste letter van het aantal vogels dat je beter in de hand hebt dan tien in de lucht.

De derde letter is de vierde letter van de naam van een waanzinnig populaire tekenfilmfamilie van gele ventjes met vier vingers.

De vierde letter is de voorlaatste letter van de technische benaming voor een einddoel dat de school met de kinderen moet bereiken (zie pagina 8)

De zesde en zevende letter is de eerste letter van de voornaam van de baron-regisseur die de films Hector (met Urbanus) en Daens maakte.

De achtste letter is de voorlaatste letter van de hoofdstad van Bulgarije.

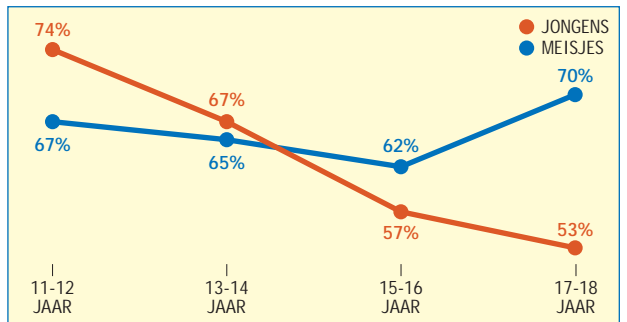
Stuur uw negenletterwoord (vóór 15 april) op een briefkaart naar Klasse voor Ouders - Consciencegebouw, lokaal 5A20 - Jacquainlaan 165 - 1210 Brussel.

Honderden gezinnen hebben een gezinskaart gekregen voor een voorstelling van Circus Ronaldo tijdens de paasvakantie. Wie niets toegestuurd heeft gekregen, behoort niet bij de gelukkigen. Volgende keer misschien?

3

«Ik praat vaak met mijn ouders over wat ik denk en wat me bezighoudt»

Twee op drie kinderen tussen elf en achttien zeggen dat ze vaak met hun ouders praten over wat ze denken en wat hen bezighoudt. Bij de jongens daalt het cijfer echter heel snel naarmate ze ouder worden. Oudere meisjes praten dan weer meer met hun ouders.

(Uit de enquête *Jongeren en Gezondheid* - onderzoek bij meer dan 4000 kinderen tussen 11 en 18 jaar in meer dan 100 scholen)

«Als ouder fouten maken in de opvoeding is niet nadelig; een perfecte opvoeding zou een slechte voorbereiding zijn op het echte, onvolmaakte leven.»
(Orthopedagoog Frank De Fever)

6 [Een prijs]

De *European Parents' Association* (EPA) overkoepelt ouderverenigingen op Europees niveau. Elk jaar reikt ze de *Alcuin Award* uit. Dat is een prijs die een project in Europa bekroont dat de samenwerking tussen ouders en school stimuleert. Misschien loopt er op de school van uw kind wel een project dat in aanmerking komt. Brengt het iets nieuws, kan het anderen stimuleren en aanzetten tot nadenken, bevestigt het de rol van de ouders als partners in het leerproces? Waag dan uw kans en stuur uw kandidatuur in vóór 16 april 1999 in het Frans of in het Engels. De winnaar wordt in november 1999 bekend gemaakt. Succes.

U kan uw kandidatuur insturen naar Thierry Deleu - Kabinet van de minister van Onderwijs - Jacquainlaan 165 - 1210 Brussel.

«B este Klasse,
Het is ongeveer
een jaar geleden.
Onze Jan (toen
11 jaar) wou zelf-
moord plegen.
Gelukkig kwam
ik op het gepaste

moment zijn kamer binnen. Hij wou zich verhangen met een broeksriem in zijn kleerkast. In zijn broekzak stak een afscheidsbriefje. Jan was depressief omdat hij zo vaak wegens ziekte afwezig was op school. Die avond hebben mijn man en ik uren gepraat met onze Jan over het verleden, over de toekomst en over wat hij gedaan heeft. Wij beloofden hem het geheim te houden voor ons drietjes. Zelfs zijn zus weet hier niks van. Zij moest gelukkig die avond babysitten.»

(L.R., moeder)

6 / 10

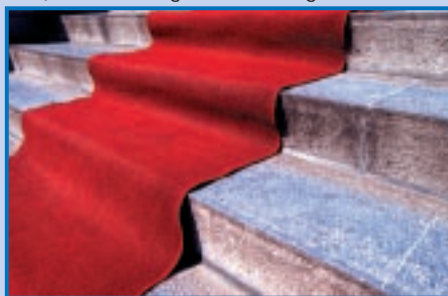
M. Van de Ryse (Brugge), A. Vanderkelen (Overijse), S. Verbanck (Brussegem), C. Schepens (Kalken), fam. Geukens (Molenstede), M. Craeghs (Hamont), E. Van Weereld (Rijkevorsel), G. Van der Meiren (Nieuwrode), fam. Geldof (Nieuwkapelle) en H. Bogaerts (Kasterlee) kunnen hun koffers pakken. Zij schreven (zoals velen!) Klasse voor Ouders een nieuwjaarsbrief naar aanleiding van de oproep in het decembernummer en winnen een vakantiebon van 10.000 fr. voor een arrangement uit de brochure Vlaanderen Vakantieland.

4 [Ouders zijn belangrijk]

670.000 gezinnen in Vlaanderen krijgen elke maand Klasse voor Ouders. Dat betekent 88 % van alle ouders met kinderen tussen 3 en 14 jaar. Het departement Onderwijs wil ouders daarmee ondersteunen in hun belangrijke opdracht: zij zijn immers de eerste leerkracht en opvoeder van hun kinderen. **Duidelijke informatie** is de eerste stap naar meer betrokken ouders. Daar wil de overheid veel energie in steken. Begin dit schooljaar kwam de «*Gids voor ouders met kinderen in het basisonderwijs*» uit. Die kan u gratis krijgen als u een briefkaart stuurt naar de administratie van het Basisonderwijs - Consciencegebouw, lokaal 4A8 - Jacquainlaan 165 - 1210 Brussel. Met al hun vragen over onderwijs kunnen ouders terecht bij de *gratis Infolijn* van het departement Onderwijs op het nummer **0800-30 203**. En sinds kort is er bij de overheid ook het nieuwe steunpunt voor ouders en leerlingen in het basisonderwijs. Met hun specifieke vragen en problemen over hun rechten en plichten kunnen ze bellen naar het nummer 02-553 92 32 (elke maandag en woensdag van 14-17 u. en vrijdag van 9-12 u.), of schrijven op bovenstaand adres.

Ook Klasse voor Ouders is een initiatief van het departement Onderwijs. Goede en brede, toegankelijke info kan leiden tot meer betrokken ouders. Daar varen school, kind, ouders en onderwijs goed bij. U krijgt dit blad gratis omdat de school van uw kind zich voor dit project heeft ingeschreven.

Minstens eenmaal per week pleegt in ons land een leerling zelfmoord. 15 % van de kinderen in de lagere school en 30 à 40 % van de leerlingen in het secundair hebben ooit al **zelfmoordgedachten** gehad. Dat blijkt uit onderzoek. Na het verkeer is zelfmoord bij ons de tweede doodsoorzaak voor jongeren tussen 10 en 24 jaar. Vergelijken met andere landen scoren we op dit vlak erg hoog. Een zelfmoordpoging is een signaal, een teken dat iemand met problemen zit («Er is iets met me, het gaat niet») en dat wil hij aan de omgeving tonen («Help mij»). Het is belangrijk dat zijn omgeving die signalen herkent en ze niet afdoet als aanstellerij of chantage. Wat doet u als uw kind zelfmoordgedachten heeft?

Wat u wel doet: proberen te begrijpen

- Praat open en rustig over zijn verlangen om dood te gaan.
- Neem zijn zelfmoordgedachten ernstig, toon dat ook.
- Erken de moeilijkheden die uw kind ervaart.
- Kruip in zijn vel: luister naar gevoelens en feiten.
- Probeer structuur, orde te brengen in zijn gevoelens en feiten. Dat helpt angst en verwarring al verminderen.
- Ga na hoe vaak hij aan zelfmoord denkt, hoe concreet zijn plannen zijn, ga op zoek naar belangrijke of mogelijke crisismomenten vandaag en in de nabije toekomst.
- Zoek steun bij de huisarts, de school, het PMS/CLB, het Centrum ter Preventie van Zelfmoord, een centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg of Centrum voor Ambulant Welzijnswerk in de buurt.

Wat u niet doet: preken

- Begin niet onmiddellijk de waarden en de schoonheid van het leven te verdedigen.
  - Ga niet meteen oplossingen formuleren.
  - Minimaliseer de feiten en belevingen van uw kind niet.
  - Zeg niet dat hij u veel pijn doet. Dat zorgt voor schuldgevoelens.
  - Beloof niet dat u er met niemand anders over zult praten. Zeg wel met wie u erover praat.
- Hoewel vaak goed bedoeld, duwen deze opmerkingen het kind nog dieper in de put.

Voor meer inlichtingen en ondersteuning kan u altijd terecht op het Centrum ter Preventie van Zelfmoord - Kasteleinsplein 46 - 1050 Brussel - tel 02-649 62 05 (secretariaat).

In nood belt u:

Centrum ter Preventie van Zelfmoord: **02-649 95 55** (er is altijd iemand)
Kinder- en Jongerentelefoon: **078-15 14 13** (elke dag van 16 tot 20 uur, behalve op zon- en feestdagen)
Tele-Onthaal: **106** (er is altijd iemand)
In Klasse voor Leerkrachten vinden alle Vlaamse leerkrachten deze maand een extra bijlage over preventie van zelfmoord.

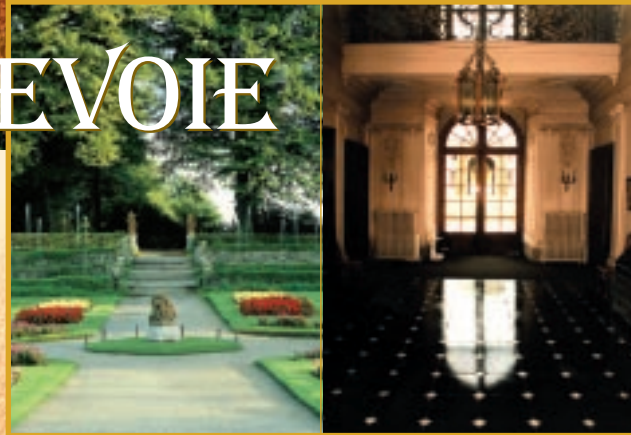
250 jaar oud zijn ze. En misschien bent u er zelf ooit wel op schoolreis geweest: de tuinen van Annevoie. Een hoogstandje van tuinarchitectuur waar Franse, Engelse en Italiaanse invloeden elkaar afwisselen. Van krom naar recht, van hoog naar laag, van streng naar frivol. Waar elke andere hoek u weer verrast. En overal water: het spuit, borrelt en ruist. Zonder één mechanische pomp. Kleine maagdenpalm weert elk onheil en strakke hagen leiden u om de vreemde kromme van een sprookjeskasteel. Hier leidt u de kinderen binnen in een openluchtklas. U krijgt er samen een les geschiedenis, natuurkennis en kunst zoals u ze nog nooit hebt gehad.

MET KLASSE NAAR DE TUINEN VAN ANNEVOIE

8 0 0 0 G R A T I S T I C K E T S

Zeven weekends in mei en juni zijn 300 gezinnen welkom in de oude en nieuwe Tuinen van Annevoie. U loopt er niet verloren, want u krijgt een papieren gids mee. Bovendien kan u gratis deelnemen aan een zoektocht naar twaalf verrassingen. Wie ze zoekt en vindt, valt misschien ook nog in de prijzen. En u wordt vergast op een demonstratie van de magische waterfontein.

De actie is **helemaal gratis** voor lezers van Klasse voor Ouders, gezinnen van maximum vier personen. Vanaf het vijfde gezinslid betaalt u het groepstarief (130 fr. per kind, 190 fr. per volwassene). U wil zich laten verrassen? Vul de onderstaande bon in en stuur hem als de bliksem op. Alleen wie bij de gelukkigen is, krijgt een uitnodiging die als toegangsbewijs dient. De anderen krijgen GEEN bericht.

Foto's: Tuinen van Annevoie

Annevoie is niet bij de deur (tussen Namen en Dinant) en moeilijk bereikbaar met het openbaar vervoer, maar u krijgt ginds genoeg informatie over andere bezienswaardigheden in de buurt zodat u een leuke daguitstap met het gezin kan plannen. Voor meer informatie Jean-Pol Lefebvre - Tuinen van Annevoie - Château de et à Annevoie - tel 082-61 15 55 - fax 082-61 47 47.

Ja, ik wil graag gratis naar de Tuinen van Annevoie.

Ik kom met ... personen (uitsluitend voor u en uw gezin, max. 4 personen, extra personen betalen het groepstarief), tijdens de voormiddag de namiddag.
Ik kom graag op 1 - 2 - 8 - 9 - 15 - 16 - 22 - 23 - 29 - 30 mei of 5 - 6 - 12 - 13 juni (omcirkel minstens twee voorkeuren)

Naam: .....

Adres: .....

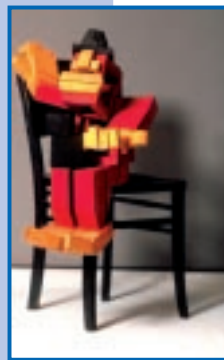
Knip deze ingevulde bon uit, kleef hem op een briefkaart en stuur hem naar de Tuinen van Annevoie - Château de et à 5537 Annevoie. Wie bij de gelukkigen is krijgt een bevestigingsbrief die geldt als toegangsbewijs. U kan dan wel niet meer van datum wijzigen.

5 Kunstenaars op school

Kinderen moeten op school leren omgaan met beelden, muziek, dans... Met radio, tv, film, reclame. Ze moeten via eigen woorden, beelden, gebaren en bewegingen leren omgaan met hun gedachten en gevoelens. Dat staat in de eindtermen **muzische vorming**. Natuurlijk betekent dat niet dat elke leerkracht een kunstenaar moet zijn. Maar wel dat hij kinderen moet begeleiden naar musea bijvoorbeeld, dat hij bereid moet zijn om op gebeurtenissen in te spelen, dat hij iets op gang moet brengen. En daar hoeft hij helemaal geen artistiek talent voor te hebben. Bovendien kan de hulp uit een onverwachte hoek komen. De mama van Lien geeft avondcursus Afrikaanse dans en wordt op school ingeschakeld in de Wereldweek. De vader van Jeroen speelt saxofoon in een jazz-band. Nu knutselt hij tijdens de les eenvoudige muziekinstrumenten in elkaar en maakt muziek met de kinderen. Bert is beeldhouwer en maakt gipsbeeldjes met de klas. Bent u ook zo'n kunstenaar?

Creative ouders die hun ervaringen willen uitwisselen of aan de slag willen en nog een zetje nodig hebben zijn welkom op de workshop «Ouders en muzische vorming op school» op woensdag 31 maart om 15 u. in het Boudewijngebouw vlakbij het Noordstation in Brussel. Alles is gratis. U moet wel op voorhand inschrijven bij Mia Baeck op het tel 02-234 58 20.

Klasse voor Ouders verschijnt altijd in het midden van de maand. Tot na de paasvakantie.

Wat gebeurt er in een parlement? Waar dient het voor? Hoe belangrijk is een parlement voor de democratie? Is Europa één land? Hebben Vlaanderen en België iets in de pap te brokken? Op deze en vele andere vragen vindt u een antwoord tijdens de **opendeurdag van het Europees Parlement op 8 mei**. Hier klopt het hart van Europa. In een van de grootste glazen gebouwen ter wereld. Hier zet men de koers uit: wat met de gekke koeien, met de euro? U ziet het wel eens op televisie, maar met eigen ogen beleven is nog wat anders. Op zaterdag 8 mei is uw hele gezin er gratis welkom. U krijgt een papieren gids, een wegwijzer die u tekst en uitleg geeft door vier verdiepingen van het Europees Parlement. **Een extraatje**. 220 lezers van Klasse voor Ouders ontmoeten een panel van politieke lijsttrekkers. U kan er een debat mee aangaan in de hypermoderne congresruimte.

- Kandidaten voor dit gesprek sturen een kaartje (DEBAT MET OUDERS) naar E. Boumans - Bureau voor België - Europees Parlement - Leo 1H251 - Wiertzstraat 60 - 1047 Brussel. Wie bij de gelukkigen is, krijgt een schriftelijke uitnodiging.
- U vindt het Europees Parlement in het Leopoldpark in Brussel. Makkelijk bereikbaar met het openbaar vervoer: Centraal Station - metro Maalbeek

Kleefden deze maand een sticker van Klasse op hun boekentas, auto, fiets: Nadine Van Quickenborne uit Bellem en Mevr. Heymans uit Dessel. Zij winnen daarmee een boeken- of cdbon van 1000 fr. U kan ook winnen. Vraag de gratis sticker aan bij Klasse voor Ouders (STICKER) - Consciencegebouw, lokaal 5A20 - Jacquainlaan 165 - 1210 Brussel.

1 Open Europarlement

een mens met **klasse**

klasse
KLASSE
VOOR OUDERS

Hoofdredacteur Leo Bormans
Eindredacteur Michel Van Laere
Redactie Myriam Paquet
Redactiesecretaris Marc Impens
Productcoördinator Diana De Caluwé

Vormgeving Artefact
Foto's Luc Daelemans, Peter Van Hoof, Art Parts
Cartoons Camp
Verantwoordelijk uitgever
G. Monard - RAC - 1010 Brussel

Deze nieuwsbrief verschijnt maandelijks en wordt uitgegeven door het departement Onderwijs van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Hij wordt via de scholen die zich inschrijven gratis bezorgd aan ouders van leerlingen tot en met de eerste graad secundair onderwijs. Er is ook een KLASSE voor leerkrachten en een jongerenkrant voor leerlingen vanaf de tweede graad secundair onderwijs.

KLASSE VOOR OUDERS
Hendrik Consciencegebouw - Toren A, vijfde verdieping - Emiel Jacquainlaan 165 - 1210 Brussel
tel 02-553 96 90 - fax 02-553 96 85
URL: www.klasse.be e-mail: info@klasse.be